1-01-2026

Grzegorz Kaszyński

Odpowiedź na film Marka Klimasa „Jak odarto z czci Jezusa w amerykańskim przekładzie Biblii Świadków Jehowy Hb. 1:6”

https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=GOCltdYkXSU

wersja z **21-05-2026**

Moja odpowiedź pierwotnie stanowiła wpis pod w/w filmem na kanale YT, który został usunięty przez Marka Klimasa. Tutaj zamieszczam moją odpowiedź w wersji dłuższej i ulepszonej. Odnoszę się merytorycznie do tego filmu głównie z uwagi na tych internautów, którzy podzielają argumenty/wnioski Marka Klimasa.

OCENA OGÓLNA FILMU:

Film promuje błędną tezę, teologiczną teorię spiskową, dlatego ukazuje tłumaczy PNŚ w krzywym zwierciadle.

PODSTAWOWYM znaczeniem hebrajskiego słowa הָוָא ***hāwā’*** i korespondentnego greckiego słowa **προσκυνέω *proskyneō*** jest „upaść”. W czasach biblijnych kiedy ktoś upadał przed królem, to zwykle chodziło o pokłon wyrażający głęboki szacunek[1], a nie uwielbienie, choć akt ten może też wyrażać uwielbienie. Kiedy obiektem pokłonu jest Bóg, to jedynym możliwym sensem jest „wielbienie”, bo nie ma żadnego innego powodu, aby upaść przed Bogiem jak w celu złożenia Mu aktu uwielbienia.

Rozważmy tekst 1Krn 29:20, gdzie można dostrzec dwa różne odcienie znaczeniowe w/w terminów z uwagi na dwa różne obiekty poprzedzone przysłówkiem „przed”.[2]

TM: „I lud ***qādad*** („upadł [na kolana]”) i
uczynił ***hāwā*** („padł na twarz”, „złożył głęboki pokłon/hołd”)
przed JHWH i królem”.

LXX-Brenton: „I upadł na kolana i uwielbił (***prosekynēsan***) Pana, i *złożyli hołd* królowi”.

worshipped = wielbić (1 odcień) *did obeisance* = złożyć hołd (2 odcień)

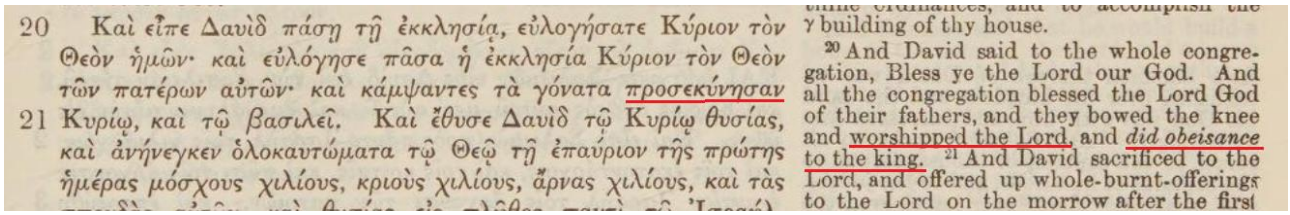

20 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, εὐλογήσατε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν· καὶ εὐλόγησε πᾶσα ἡ ἐκκλησία Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν
21 Κυρίῳ, καὶ τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἔθυσε Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ θυσίας, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα τῷ Θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας μόσχους χιλίους, κριοὺς χιλίους, ἄρνας χιλίους, καὶ τὰς

γ building of thy house.
20 And David said to the whole congregation, Bless ye the Lord our God. And all the congregation blessed the Lord God of their fathers, and they bowed the knee and worshipped the Lord, and *did obeisance* to the king. 21 And David sacrificed to the Lord, and offered up whole-burnt-offerings to the Lord on the morrow after the first

Niewątpliwie lud upadając na kolana wyraził uwielbienie wobec Boga. Ale czy także uwielbił króla Dawida? Nie! Lud żydowski nie uprawiał kultu jednostki, on okazał w ten sposób swój głęboki szacunek dla króla.

[1] Na przykład Dawid pokłonił się przed Saulem (1Sm 24:8[9, LXX]). Z kolei Abraham pokłonił się przed Hetytami (Rdz 23:7,12), a Jakub przed Ezawem (Rdz 33:3). W tych wersetach w LXX widnieje słowo ***proskyneō***.

[2] To zdarzenie pomaga również właściwie zrozumieć tekst Obj 5:12,13, gdzie czytamy o ***proskyneō*** uczynionym wobec dwóch obiektów: Boga i Baranka. Nie dowodzi ono, że Baranek jest Bogiem i że starsi złożyli akt uwielbienia wobec Baranka.

Jaki płynie stąd wniosek? Intencja upadku nie jest z góry wiadoma, dlatego nie można twierdzić, że semantyka tego słowa zawsze wyraża jedną i tę samą intencję. Należy w każdym przypadku rozważyć dane kontekstowe.

Skoro ***proskyneō*** może mieć jedno i drugie znaczenie, to mówienie o wyborze innego uprawnionego znaczenia jako niewłaściwego jest świadectwem Pańskiego wyraźnie stronniczego myślenia. Tłumacze PNŚ *uczciwie* przedstawili sytuację semantyczną ***proskyneō*** w *NWT-Ref-1984* [tekst główny + przypis]. Odejście od ang. słowa *worship* na rzecz słowa *obeisance* nie świadczy o tym, o czym Pan ze swadą spekuluje w swoim filmie! Dlaczego?

Ujemną stroną preferowania znaczenia „wielbić” przy tłumaczeniu gr. ***proskyneō*** w każdym miejscu jego występowania jest to, że zmusza się czytelników tylko do jednej interpretacji, co rodzi problem, bo ***proskyneō*** niekiedy występuje tam, gdzie jego obiektem nie jest *ani Bóg, ani Jezus* — np. w Obj 3:9 obiektem jest „anioł zboru” w Filadelfii.[3]

Aby tego uniknąć, lepsze podejście jest następujące: tłumacz może oddawać czasowniki ***proskyneō*** słowem „wielbić”, kiedy obiektem jest Bóg Wszechmocny/Stwórca, natomiast kiedy obiektem nie jest Bóg, to użycie słowa „wielbić” byłoby niestosowne i byłoby nieporozumieniem. W takich miejscach tłumacz może użyć zwrotu „złożyć hołd” lub jakiegoś podobnego określenia, albo może użyć zwrot „złożyć hołd” (lub temu podobne wyrażenie) we wszystkich miejscach występowania ***proskyneō***,[4] a czytelnik niech sam decyduje (interpretuje), jakie znaczenie ma owa czynność.

Za odejściem od użycia angielskiego słowa *worship* („wielbić”) przemawia też inna okoliczność. Otóż współczesne angielskie rozumienie słowa *worship* oznacza typowe kościelne czynności, takie jak śpiew, modlitwa czy sprawowanie liturgii. Ale ***proskyneō*** nie oznacza żadnej z tych czynności w setkach tekstów biblijnych, w których się pojawia.

Dr Thomas R. Wadsworth (Midwestern Baptist Theological Seminary, Kansas City, USA) dokładnie zbadał użyte 204 razy w LXX i 61 razy w NT słowo ***proskyneō*** w Rozdziale 4 swej pracy doktorskiej pt. „Nabożeństwo czy zgromadzenie: analiza terminologii używanej do opisu spotkań kościelnych w Nowym Testamencie” (1 maja 2022, ss. 293). W podsumowaniu analizy tego słowa zauważa:

> Chociaż powszechnym tłumaczeniem słowa προσκυνέω jest „wielbić” (*worship*), nie jest to możliwym do utrzymania tłumaczeniem, bo w umysłach współczesnych czytelników angielskich wywołuje niedokładne, niejasne i anachroniczne obrazy.[5]

A zatem odejście od ang. słowa *worship* w *NWT-Ref-1984* świadczy o ulepszeniu przekładu, tj. przejściu na bardziej neutralne rozwiązanie, które musiało być rezultatem przeprowadzenia pogłębionej analizy. I po to właśnie wydaje się kolejne wydania.

---

[3] Inny przykład — Mt 18:26 (*Biblia paulistów*): „Wtedy sługa **upadł** przed nim **na ziemię** (*prosekynei*) i błagał: ‘Okaż mi cierpliwość, a wszystko ci oddam’”. Ten przykład dobitnie pokazuje, że semantyka ***proskyneō*** nie implikuje *intencji* upadku na kolana. *Intencję* można wydedukować tylko na bazie danych kontekstowych.

DANP	N-AN-P	CC	AP-AN-P	APRAN-P	VIPA--ZS	CC	VNAP		VPAANM-S
τὰ	τέκνα	καὶ	πάντα	ὅσα	ἔχει,	καὶ	ἀποδοθῆναι.	**18,26**	πεσὼν
—	dzieci	i	wszystko,	ile	ma,	i	(by_zostało_oddane).		Padłszy

CH	DNMS	N-NM-S	VIIA--ZS	NPDMZS	VPPANM-S	VMAA--YS	PD	NPD-XS	CC
οὖν	ὁ	δοῦλος	προσεκύνει	αὐτῷ	λέγων,	Μακροθύμησον	ἐπ’	ἐμοί,	καὶ
więc	—	sługa	kłaniał_się	mu	mówiąc:	Bądź_wielkoduszny	nade	mną	i

AP-AN-P	VIFA--XS	NPD-YS		VPAONM-S	CH	DNMS	N-NM-S	DGMS	N-GM-S
πάντα	ἀποδώσω	σοι.	**18,27**	σπλαγχνισθεὶς	δὲ	ὁ	κύριος	τοῦ	δούλου
wszystko	oddam	ci.		Ulitowawszy_się	zaś	—	pan	—	sługi

[4] Tłumacze LXX oddali hebr. ***hāwā’*** greckim słowem ***proskyneō*** *w każdym miejscu* jego występowania.

[5] WADSWORTH, „A Worship Service or an Assembly: An Investigation of the Terminology Used To Describe Church Meetings in the New Testament”, Kansas City /Missouri/ USA, May 2022, s. 212 [182-213], https://static1.squarespace.com/static/66343e9028842f2f20144bb8/t/6788748b7439fe79050da243/1736995981777/Worship+Service+or+Assembly+-+Tom+Wadsworth+dissertation+2022.pdf.

Katolickie przekłady nieoddające *proskyneō* słowem „wielbić” w Hbr 1:6

Należy też wiedzieć o sytuacji istniejącej w katolickich przekładach Hbr 1:6, o czym Pan nie zajął się w swym filmie (zapewne z powodu braku zbadania tego obszaru).

- **„hołd złożą”** — *List do Hebrajczyków: Nowy przekład dynamiczny*, Vocatio 2019
- **„pokłonią się”** — Artur Malina, *List do Hebrajczyków*, 2023 (*Imprimatur*)
- **„niech_się_pokłonią”** — Popowski-Wojciechowski, *Grecko-polski NT*, 1993 (*Imprimatur*)
- **„pokłon oddadzą”** — Seweryn Kowalski, *NT*, 1957, 1988, 1990 (*Imprimatur*)
- **„padną na twarz”** — Józef W. Rosłon, *NT-red.Wolniewicz*, 1975 (*Imprimatur*)
- **„kłaniają”** — *Biblia paulistów*, 2008 (*Imprimatur*)
- **„kłaniają”** — *Nowy Testament Pana naszego Jezusa Chrystusa*, 1941 (*Imprimatur*)
- **„kłaniają”** — Jan M. M. Kowalski /mariawita/, *Nowy Testament po polsku*, 1921
- **„kłaniają”** — Paweł Rzewuski, *Nowy Testament*, 1868 [6]
- **„kłaniają”** — Jakub Wujek, NT, od wyd. 1 z 1593 (wiele wydań jest opatrzonych *Imprimatur*)

Idąc Pańskim tokiem rozumowania zarzut odarcia z czci Jezusa należy również postawić w/w katolickim tłumaczom. Dlatego czekam na Pański nowy film na YT, który mógłby być zatytułowany: **„Jak odarto z czci Jezusa w polskim przekładzie katolickim Biblii paulistów Hb. 1:6”**. To będzie próbą papierka lakmusowego Pańskiej konsekwencji. Obstawiam, że Pan tego nie zrobi.

Argument *za* decyzją translacyjną tłumaczy PNŚ

Za decyzją translacyjną, którą podjęli tłumacze PNŚ (i wielu innych tłumaczy), przemawia teologia autora Listu do Hebrajczyków, w której *Jezus nie jest ukazywany jako Bóg Wszechmocny*. Komentatorzy biblijni wskazują tutaj np. następujące teksty:

1:3	„on jest **odbiciem** chwały Boga” [inne przekłady: „odblaskiem”]	Czy według Pana bycie „odblaskiem” chwały Boga = być Bogiem?
	„zasiadł po prawicy Majestatu” (*BT-5*)	Jeśli ktoś siedzi po prawicy Majestatu, to czy jest Bogiem?
1:9	„dlatego Bóg, **TWÓJ BÓG**”	Syn ma nad sobą Boga.
2:12	„imię twoje oznajmię **braciom moim**” (*Kowalski*)	Bóg ma „braci”?
5:7	„**zanosił modły i błagania** gorące do Tego, który mógł Go wybawić [od śmierci]” (*Romaniuk*)	Bóg miałby „zanosić modły” do samego siebie? (por. Łk 6:12)
	„został wysłuchany” (*Romaniuk*)	Przez kogo „został wysłuchany”? Samego siebie, swoje *alter ego*?
5:8	**„nauczył się posłuszeństwa”**	Bóg miałby uczyć się posłuszeństwa? A względem kogo?
9:24	„wszedł do samego nieba, aby teraz wstawiać się za nami **U BOGA**” (*Romaniuk*)	Bóg miałby wstawiać się „u Boga”? Czy miałby w gruncie rzeczy załatwiać coś sam ze sobą?
12:2	„zasiadł po prawicy tronu Boga”	Jeśli ktoś siedzi po prawicy tronu Boga, to czy jest Bogiem?

Skoro w teologii Pawłowej Jezus nie jest ukazany jako Bóg Wszechmocny, to teza wyrażona w tytule Pańskiego filmu jawi się jako absurdalna.

[6] https://rbl.ptt.net.pl/index.php/RBL/article/view/2402/2489 (s. 95).

Czy okoliczność, że Bóg jest referentem słów w hebrajskim tekście źródłowym dowodzi, że Jezus jest Bogiem?

Rozważenie tej kwestii stanowi lekcję przestrogi dla wszystkich czytelników Biblii akceptujących naukę o Trójcy. Dlaczego? Ponieważ tacy czytelnicy *pochopnie* wyciągają protrynitarny wniosek z pewnych cytatów ze ST obecnych w NT, mniemając że ukazywana jest w nich „ontologiczna” identyczność osób. Ale wcale nie jest to takie oczywiste. Rozważmy pewne przykłady:

■ **Utożsamienie Izraela z Jezusem.** W Oz 11:1 (TM & LXX) jest mowa o Izraelu, tymczasem w Mt 2:15 słowa te odniesiono do… Jezusa. Oczywiście nikt nie powinien wyciągać z takiej sytuacji wniosku, że Jezus jest ontologicznie tożsamy z Izraelem!

■ **Utożsamienie Jana Chrzciciela z Eliaszem.** Z Mal 4:5 wynika, że prorok Eliasz przyjdzie zanim nadejdzie wielki i napawający lękiem dzień JHWH. Kiedy Jezus powołał się na te słowa, oświadczył, że „Eliasz już przyszedł” (Mt 17:12). Wtedy uczniowie „uświadomili sobie [„zrozumieli”, *Biblia paulistów*], że on **mówił o Janie Chrzcicielu** [„miał na myśli Jana Chrzciciela”, *Słowo Życia-NT*]” (Mt 17:13). A w Mt 11:14 czytamy, że Jezus powiedział o Janie: „On sam jest ‘Eliaszem, który ma przyjść’”. Trudno o dobitniejsze wyrażenie ontologicznej tożsamości niż stwierdzenie, że Jan Chrzciciel „*jest*” Eliaszem! Ale nie oznacza to oczywiście, że Jan był zmartwychwstałym Eliaszem lub jego ponownym wcieleniem. Jan jednak wykonał podobne dzieło jak Eliasz, w takich okolicznościach, które były porównywalne do tych, w których działał Eliasz.

■ **Utożsamienie króla z JHWH.** Referentem w Psalmie 68 jest JHWH, co podkreślono już w w. 1. Psalm ten mówi nam jak Bóg wyruszał przed swoim ludem (w. 7[8]), jak niewiasty głosiły dobrą nowinę o zwycięstwie (w. 11[12]), jak Wszechmocny rozproszył królów (w. 14[15]), jak JHWH przybył z Synaju do miejsca świętego (w. 17[18]) i jak wstąpił na wysokość, uprowadził jeńców i dał dary w postaci ludzi (w. 18[19]). Wspomina też jak to nieprzyjaciele widzieli pochody Boga do miejsca świętego (w. 24[25]), jak na przedzie szli śpiewacy, a za nimi dziewczęta uderzające w tamburyny (w. 25[26]) i jak zgromadzone rzesze błogosławiły Boga (w. 26[27]). I teraz zasadnicze pytanie brzmi: Ale jak JHWH uczynił wszystkie te rzeczy? Czy przez *osobistą obecność na ziemi*? Nie, ale za pośrednictwem swego pełnomocnika/reprezentanta, mianowicie króla zasiadającego na „tronie JHWH” (1Krn 29:23; zob. przypis w *Biblii paulistów*). W Ps 68 prawdopodobnie chodzi o króla Dawida, który podbił swych wrogów, wziął jeńców i przyprowadził ich w tryumfalnym pochodzie do miejsca świętego. Ponieważ król działał w roli przedstawiciela JHWH, można było o tych wszystkich rzeczach powiedzieć, że uczynił je JHWH.

■ **Ef 4:8-10.** Tutaj apostoł Paweł cytuje słowa z Psalmu 68 odnoszące się w TH do JHWH, a przypisuje je Jezusowi. Czy to oznacza, że Jezus jest ontologicznie tożsamy z JHWH? Bynajmniej! Dlaczego? W obu wypadkach wchodzą w grę *dwie* różne indywidualności. *W starożytności owe dzieła de facto dokonał Dawid*, *mimo iż przypisano je Bogu JHWH*. W I wieku n.e. Jezus także wykonał pewne dzieło, ale chwała za nie znowu przypisana jest Bogu. Jeśli Pan chciałby twierdzić, że Ef 4:8-10 dowodzi ontologicznej tożsamości JHWH z Jezusem, to gwoli konsekwencji musiałby uważać, że Dawid jest ontologicznie tożsamy z JHWH. Cytat z Ps 68 mówi nam tylko tyle, że Jezus występował w roli przedstawiciela JHWH, o czym często wspomina się w NT (Jn 7:16,17; 12:49,50; Hbr 1:1-3; 3:1-6).

Powyższe przykłady można uważać za wzór czy też precedens do rozpatrywania pozostałych przypadków, gdzie jakieś słowa lub działania przypisane są Bogu w ST, natomiast w NT przypisuje się je Jezusowi, jak choćby w Hbr 1:6. *Nie ma to nic wspólnego z funkcjonalną jednością i w żadnym wypadku nie wskazuje na ontologiczną jednakowość*.

Zachowanie aniołów wobec Jezusa jest hołdem, który jak dowiadujemy się z pokrewnego ideowo tekstu Flp 2:11, płynie w gruncie rzeczy „ku chwale Boga Ojca”.

Tekst Hbr 1:6 jest przedmiotem dużego zainteresowania prof. Kennetha L. Schencka (dziekan i profesor Nowego Testamentu z Wesley Seminary w Indiana Wesleyan University, USA). W swym eseju „Wielbienie Jezusa wśród pierwszych chrześcijan: Świadectwo Listu do Hebrajczyków” doszedł do podobnego wniosku:

> Idąc tym tokiem rozumowania, aniołowie niczym słudzy kłaniają się przed swoim królem, gdy Bóg usadawia go na nowym, niebiańskim tronie. (…) Kluczem do zrozumienia wielbienia Jezusa w Liście do Hebrajczyków jest dostrzeżenie królewskiego charakteru w boskim języku i obrazach, jakie do niego zastosowano. (…) Bóg może pozwolić innym reprezentować swoją władzę na świecie.
>
> W każdym razie pozorne zatarcie granic między wielbieniem jedynego Boga a wielbieniem innej osobistości ma miejsce w przypadku króla pośredniczącego w mocy i władzy Boga. Podobną dynamikę spotykamy w dziele *Życie Adama i Ewy* 13–15, gdzie aniołom nakazano czcić Adama jako obraz Boga.
>
> (…) takie wielbienie nie musi naruszać konwencjonalnego żydowskiego rozumienia jedynego Boga, ponieważ Jezus jako Pan pośredniczy w Bożym zwierzchnictwie, a **προσκύνησις dla niego ostatecznie służyło chwale i czci tego jedynego Boga**.[7]

Dr David M. Allen (dziekan, Wydział Studiów nad Nowym Testamentem w The Queen's Foundation for Ecumenical Theological Education w Birmingham, Anglia), który studiował jego opracowania, tak skomentował treść powyższego eseju:

> Dla Schencka **wielbienie Jezusa w 1:6 z pewnością jest czcią i honorem, ale nie dorównuje kultowej adoracji, które pozostaje domeną JHWH**. Zamiast doświadczenia mistycznego, twierdzi on, że wejście na οἰκουμένη w 1:6 oznacza jakąś formę ceremonii koronacji lub intronizacji (por. Hbr 1:5), podczas której otrzymuje się imię i status Syna; (…).[8]

> For Schenck, the worship of Jesus in 1:6 is certainly veneration and honour, but it falls short of the cultic adoration that remains the preserve of YHWH. Rather than a mystical experience, he avers that the entry into the οἰκουμένη in 1:6 envisages some form of coronation or enthronement ceremony (cf. Heb 1:5), one by which the name and status of the Son are received; in other words, the worship attests to the Son's vindication and confirmation *as Son*—"Son" is the name that he has now inherited (cf. Heb 1:4).[13] Schenck argues that this correlates with other NT evidence

Należy tutaj jeszcze wspomnieć o żydowskiej prawnej koncepcji **שָׁלִיחַ *szaliaḥ*** dotyczącej przedstawicielstwa.[9] Omawiając ten temat Raymond James Essoe wyjaśnia:

---

[7] SCHENCK, „The Worship of Jesus among Early Christians: The Evidence of Hebrews” w: B. I OROPEZA – C. K. ROBERTSON – Douglas C. MOHRMANN (wyd.), **Jesus and Paul: Global Perspectives in Honor of James D. G. Dunn for his 70th Birthday**, T. & T. Clark, London 2009, s. 119, 121, 123 [114-126], https://dokumen.pub/jesus-and-paul-global-perspectives-in-honor-of-james-d-g-dunn-for-his-70th-birthday-9780567660831-9780567629531.html.

[8] ALLEN, „Who, What, and Why? The Worship of the Firstborn in Hebrews 1:6” w: **Mark, Manuscripts, and Monotheism: Essays in Honor of Larry W. Hurtado**, Bloomsbury T. & T. Clark, London-New York 2016, s. 162, https://archive.org/details/markmanuscriptsm0000unse.

[9] Żydzi mawiali: ***szeluḥo szel adam kemoto*** (שלוחו של אדם כמותו), co znaczy: „Wysłannik jest jak sama ta osoba”. Zob. Nazir 12b; Nedarim 72b; Kiddushin, 41b. Na ten temat w **The Oxford Dictionary of the Jewish Religion** czytamy: „**PRZEDSTAWICIEL** (hebr. *szaliaḥ*): (…) każde działanie wykonane przez prawidłowo ustanowionego przedstawiciela jest uznawane tak samo jakby wykonał je mocodawca (…)” (red. R. J. Zwi WERBLOWSKY – Geoffrey WIGODER, Oxford University Press, 1997, hasło: „AGENT”, s. 23, https://archive.org/details/oxforddictionary00werb). Por. Israel Herbert LEVINTHAL, „The Jewish Law of Agency”, *The Jewish Quarterly Review*, Vol. 13, Nr 2, October 1922, s. 125 [117-191], https://www.jstor.org/stable/1451278?origin=crossref&seq=1.

> W oczach Hebrajczyków czymś zupełnie naturalnym jest traktowanie przedstawiciela tak jakby nim była dana osoba. **W hebrajskim myśleniu hołd złożony przedstawicielowi lub pełnomocnikowi Boga jest ostatecznie hołdem złożonym samemu Bogu**. Innymi słowy, sposób, w jaki traktuje się sługę, posłańca, proroka, króla lub zbawiciela Boga, jest traktowaniem w ten sposób samego Boga.[10]

Prof. Jason D. BeDuhn, po dość szczegółowym omówieniu odnośnych danych, zamieścił następujący komentarz:

> s. 47
>
> Istnieją fragmenty, gdzie wielu tłumaczy *interpretuje* gest, do którego odnosi się grecki termin *proskyneō*, jako implikujący „wielbienie” (*worship*). Następnie *zastępują* tłumaczenie ową interpretacją.
>
> Nie zamierzam wdawać się w dyskusję o interpretacji. Zawsze jest możliwe, że interpretacja znaczenia gestu *może być* poprawna. Jednak **zwykłe tłumaczenie „pokłonić się”, „oddać/złożyć hołd” *z pewnością* jest poprawne**. Nasuwa się zatem pytanie: Po co odchodzić od pewnego, dokładnego tłumaczenia na rzecz wątpliwego, być może niedokładnego?
>
> Odpowiedź brzmi: kiedy tłumacze tak czynią, zdają się odczuwać potrzebę dodania do Nowego Testamentu wsparcia tezy, że Jezus był uznawany za Boga. Jednak obecności takiej idei nie można wspierać wybiórczym tłumaczeniem słowa w jeden sposób, gdy odnosi się do Jezusa, a w inny sposób, gdy odnosi się do kogoś innego. Skoro w Nowym Testamencie widzimy, że takie „akty wielbienia” są dokonywane wobec innych osób oprócz Jezusa, a nawet Jezus opowiada historię, w której taki gest uczyniono wobec zwykłej osoby, to możemy wykluczyć tezę, że „pokłon” oznacza „wielbienie” we współczesnym angielskiego znaczeniu tego słowa. Dostrzegając, jak ci sami tłumacze wybierają słowo „wielbić”, gdy pewne osoby czynią ten gest wobec Jezusa, i dobierają inne angielskie słowa, aby oddać ten sam grecki termin, gdy gestura skierowana jest do kogoś innego niż Jezus lub skierowana jest do Jezusa przez kogoś, kogo uważają za niekwalifikującego się jako prawdziwie wierzącego, to **ich niekonsekwencja zdradza ich tendencyjność**.
>
> Mogliby argumentować, że kontekst wiary dotyczącej Jezusa
>
> s. 48
>
> sugeruje, że ów gest to coś więcej niż „hołd”. Nie jest to zbyt dobry argument, bo w większości fragmentów osoby dokonujące owego gestu prawie niczego nie wiedzą o Jezusie, poza tym, że jest oczywiste lub krążą pogłoski, iż ma on moc by im pomóc. (…)
>
> s. 49
>
> Czytelnik może argumentować, że pokłony składane Jezusowi mają wyjątkowy charakter, wręcz boski status. Taka interpretacja może opierać się na tekście, ale nie jest w nim zawarta sama w sobie i niekoniecznie w nim występuje i można go również interpretować na inne sposoby. Reformacja walczyła o dostęp wszystkich wierzących do Biblii i prawo jednostki do bezpośredniego kontaktu z tekstem i jego interpretacji. Współcześni tłumacze podważają je publikując interpretacje zamiast tłumaczeń, wciąż próbując kierować uwagę czytelników na akceptowaną przez nich interpretację, na przekonania i założenia samych tłumaczy. Niewielu chrześcijan nadal włącza pokłony do swego wielbienia Boga, a pokłony niegdyś należne królom i innym wysokim osobistościom, przeobraziły się w nobliwe i kurtuazyjne ukłony. Świat Biblii był zupełnie inny i jeśli o tym zapomnimy, będziemy skłonni źle rozumieć to, o czym czytamy.[11]

PODSUMOWANIE

Pańska próba pokazania nierzetelności w tłumaczeniu PNŚ jest nieudana. Brak odpowiedniej wiedzy o teorii przekładu i głębszej wiedzy biblijnej popchnął Pana do wyciągnięcia pochopnego wniosku, a dzieląc się nimi wprowadza Pan w błąd internautów.

---

[10] ESSOE, „„Shaliah”: An Introductory to the Law of Agency” (PDF), s. 4 [1-18], https://www.christianmonotheism.com/media/text/Raymond Essoe -- Shaliah.pdf.

[11] BEDUNN, **Truth in Translation: Accuracy and Bias in English Translations of the New Testament**, University Press of America, Lanham-New York-Oxford 2003, https://app.box.com/s/3egazlcvyr5xm0e9a81hbfjobi1tb8t3.

******

Mój drugi, uzupełniający wpis, który został usunięty

Gwoli ścisłości: tekst grecki i angielski przekład zawarty w Hbr 1:6 (*PNŚ*) nie mówi, że aniołowie „czczą” Pana Jezusa, lecz że dopiero *stanie się tak* wtedy, „kiedy **ZNOWU** wprowadzi Pierworodnego na zamieszkaną (ziemię)” (*Interlinearny grecko-polski NT*) lub: „kiedy **PONOWNIE** wprowadzi Pierworodnego na świat” (*BT-5*). Niezależnie od tego, co to dokładnie oznacza, jest tu mowa o *PRZYSZŁEJ* sytuacji. Gdyby Jezus był Bogiem, to aniołowie oddawaliby Mu cześć już od niezmierzonej przeszłości. Jakże więc o dziwnej rzeczy uczyłby nas ten tekst, gdyby przyjąć słuszność Pańskiej teologii głoszącej, że Jezus jest Bogiem! Tekst uczyłby o tym, że dopiero *w przyszłości* aniołowie zaczną oddawać cześć Jezusowi! Proszę się również głęboko zastanowić nad tym niuansem zawartym w tym wersecie!

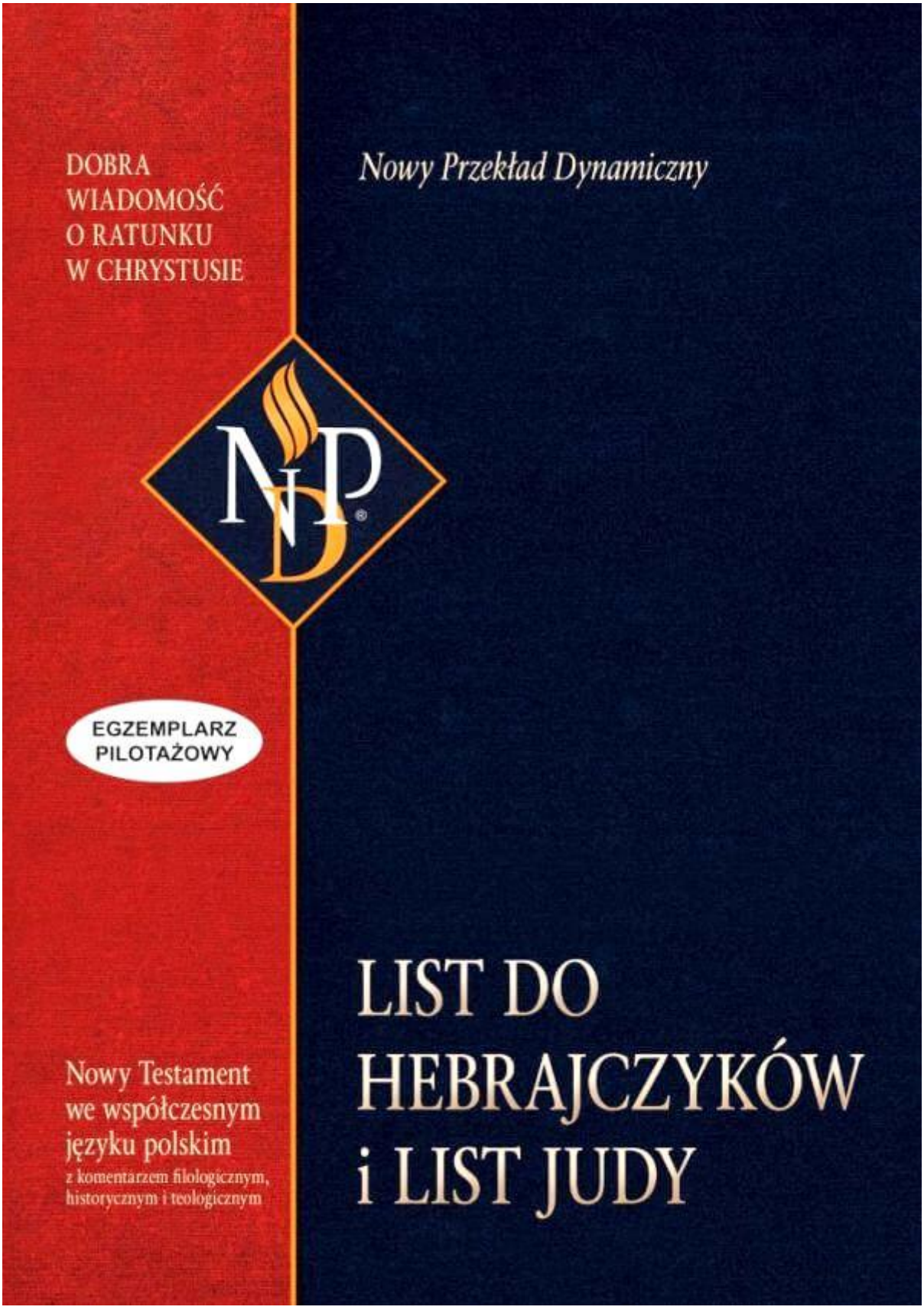
DOBRA
WIADOMOŚĆ
O RATUNKU
W CHRYSTUSIE
Nowy Przekład Dynamiczny
NPD
EGZEMPLARZ
PILOTAŻOWY
LIST DO
HEBRAJCZYKÓW
i LIST JUDY
Nowy Testament
we współczesnym
języku polskim
z komentarzem filologicznym,
historycznym i teologicznym

1,5:Ps2,7;Dz13,33;Hbr5,5 a Jego dziedzictwo wspanialsze niż ich dziedzictwo. 5 Do żadnego
bowiem z wysłanników nigdy nie zostały skierowane następujące słowa:
Jesteś moim Synem! To Ja sprawiłem, że się narodziłeś![1].
Również o żadnym z nich Bóg nie wypowiedział się w ten sposób:
Ja będę Mu Ojcem, a On będzie mi Synem[2].

1,6:Rz8,29;Kol1,15 6 A wprowadzając Go jako Pierworodnego[3] na ten świat, Najwyższy
powiedział:
Niechaj hołd Mu złożą wszyscy Boży posłańcy[4],

1,7:Ps104,4 7 których określił słowami:
Jego to zwiastunami czyni także wichry,
a płomienie ognia – Jego sługami[5],

1,8:Ps45,7 8 O Synu zaś złożył takie oświadczenie:
Tron Twój niewzruszony jest Bożym Tronem[6],
więc się nie zachwieje, lecz przetrwa na wieki;
sprawiedliwość jest berłem Twojego Królestwa.
9 *Miłujesz, co jest prawe, a zła nienawidzisz,*
dlatego Bóg[7], Twój Bóg, namaścił cię olejkiem,
dając Ci więcej radości niż Twoim towarzyszom[8].

1,10:Ps102,26-28 10 O Nim także powiedział:
To Ty, PANIE, przed wiekami Ziemię założyłeś,
Niebiosa są także dziełem rąk Twoich.
11 *One zniszczeją, choć Ty się nie zmienisz.*
Zużyją się jak szata bez przerwy noszona.
12 *Zrzucisz je jak odzienie na zmianę przeznaczone,*
lecz Ty na zawsze ten sam pozostaniesz,
Twoje lata nigdy końca nie zobaczą![9].

1,13:Ps110,1;Mt22,44; Dz2,33-35 13 Co więcej, żaden z posłańców nigdy nie usłyszał:
Zasiądź w chwale i potędze mojego Majestatu[10],

[1] Por. Ps 2,7.

[2] Por. 2 Sm 7,14; 1 Krn 17,13. Ten i poprzedni cytat w historycznej warstwie odnosi się do Dawida i jego syna. Jednak jako proroctwo ma zastosowanie do Boga, który objawia się zarówno jako Ojciec, jak i Syn.

[3] Gr. *Prototokos* (por. Ps 89,28 oraz Rz 8,29 i Kol 1,15 wraz z przypisami).

[4] Por. Pwt 32,43 w przekładzie *Septuaginty*.

[5] Por. Ps 104,4 w przekładzie *Septuaginty*.

[6] Por. Ap 5,7.

[7] Inne tłumaczenia podają tu formę „Boże”. Tekst grecki uprawnia do obu wersji przekładu, jednak wydźwięk i kontekst tekstu hebrajskiego (Ps 45,8), z którego pochodzi ten cytat, skłania bardziej do proponowanego tu tłumaczenia. Wybór formy „Boże” w przekładzie mógłby wynikać jedynie z bardziej ogólnego, teologicznego kontekstu NT, wskazującego na Boskość Chrystusa, z którym to poglądem Redakcja NPD zgadza się w całości, a który jednoznacznie wynika z wielu innych miejsc w NT. Wybór takiej formy nie znajduje jednak oparcia w cytowanym tekście hebrajskim.

[8] Por. Ps 45,7-8. Porównanie do namaszczenia królów izraelskich, którzy otrzymywali je w celu pełnienia swego urzędu w imieniu Boga.

[9] Por. Ps 102,26-28.

[10] Określenie „zasiąść po prawicy” to klasyczny hebraizm oznaczający objęcie pełni władzy.

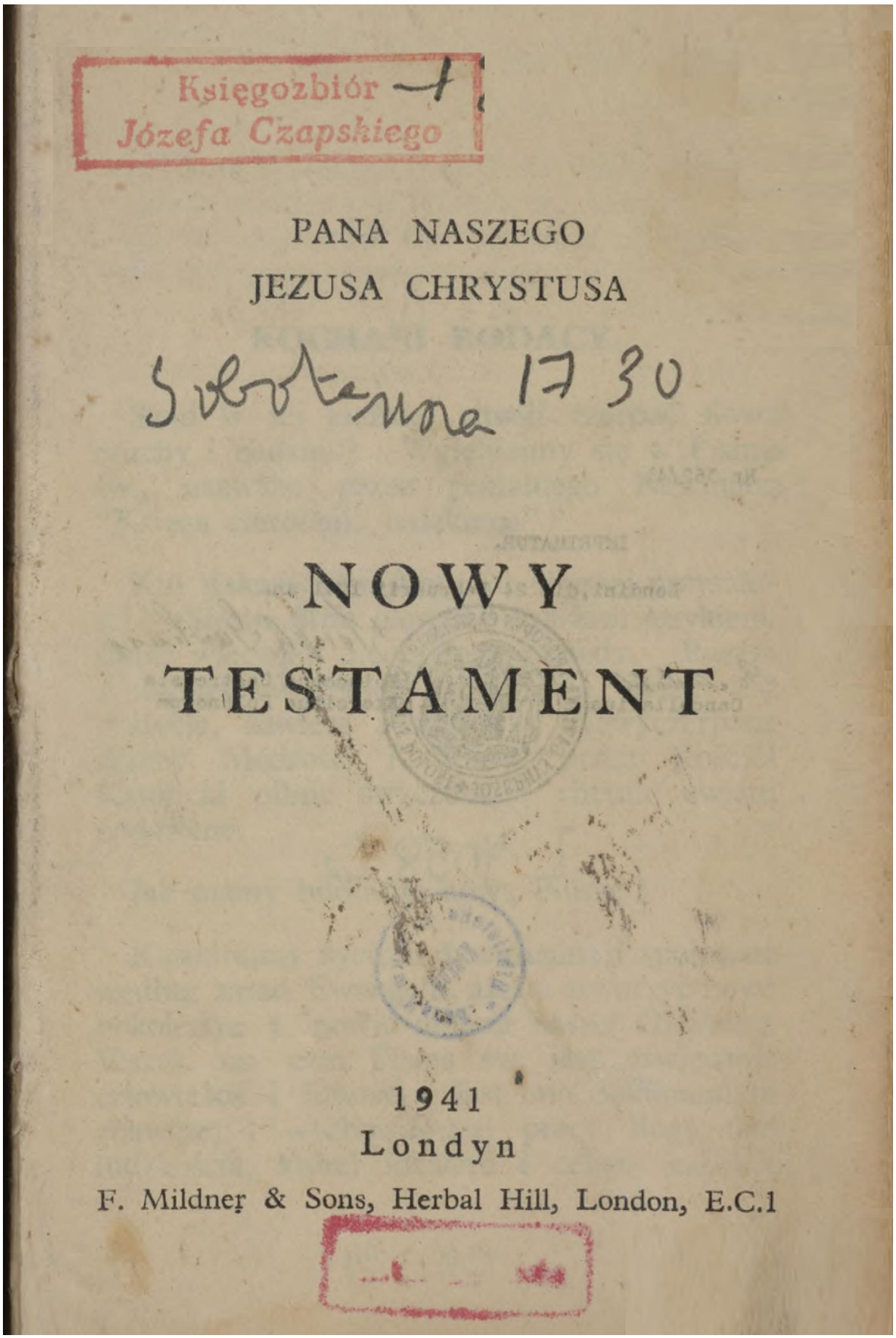
Księgozbiór
Józefa Czapskiego

PANA NASZEGO
JEZUSA CHRYSTUSA

Sobotnia 17 30

NOWY TESTAMENT

1941
Londyn
F. Mildner & Sons, Herbal Hill, London, E.C.1

Nr 362/41

IMPRIMATUR.

Londini, die 24 Februarii 1941 an.

+ Joseph Gawlina
Episcopus Castrensis
Exercitus Polonorum

Br. Michalski
Cancellarius

I 7058 Cz

Biblioteka Muzeum Narod. Kraków

1711 94

I znowu:
„Ja będę mu ojcem,
a on będzie mi synem?“
6 A kiedy znowu wprowadza Pierworodnego na
okrąg ziemi, mówi: „I niech mu się kłaniają
wszyscy aniołowie Boży“. 7 A do aniołów zaś
mówi:
„Który czyni aniołów swoich wichrami,
a sługi swoje płomieniem ognia“.
8 A do Syna:
„Stolica twoja, Boże, na wieki wieków,
berło prawości — berłem królestwa twego.
9 Umiłowałeś sprawiedliwość, a znienawidziłeś
[nieprawość,
dlatego namaścił cię, Boże, Bóg twój
olejkiem wesela nad towarzyszów twoich“.
10 I: „Ty Panie na początku utwierdziłeś ziemię,
a dzieła rąk twoich są niebiosa.
11 One poginą, ty zaś trwać będziesz,
a wszystkie jako szata zestarzeją się;
12 A jako odzienie odmienisz je, i odmienią się.
Ale Ty tenże sam jesteś, i lata twoje nie
[ustaną“.
13 A do któregoż kiedy z aniołów rzekł:
„Siedź po prawicy mojej,
aż położę nieprzyjacioły twoje podnóżkiem
[nóg twoich?“
14 Czyż nie wszyscy są duchami usługującymi,
wysyłanymi na posługę dla tych, którzy dzie-
dzictwo zbawienia otrzymać mają?

6. Ten nakaz Boży dany aniołom (Ps 96, 7) może nastąpił już przy Wcieleniu, a może nastąpi dopiero przy sądzie. **7.** Tekst hebr. ma: „robi wichry posłami swymi, a sługami swymi płomienie ognia“. Przekład gr. St. Test. odwraca te zdania i tak cytuje je Apł z Ps 103, 4. **8n.** Ps 44, 7n. **10n.** Ps 101, 26n. **12.** „Odmienisz“ — gr.: „jako płaszcz zwiniesz“. **13.** Ps 109, 1.

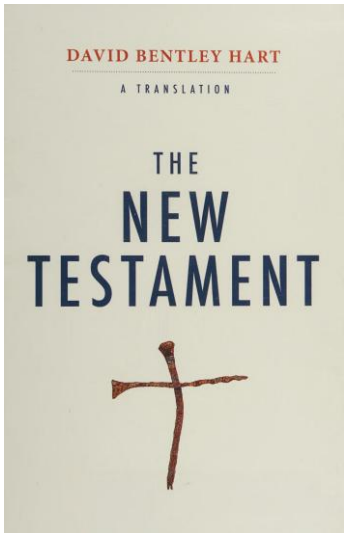

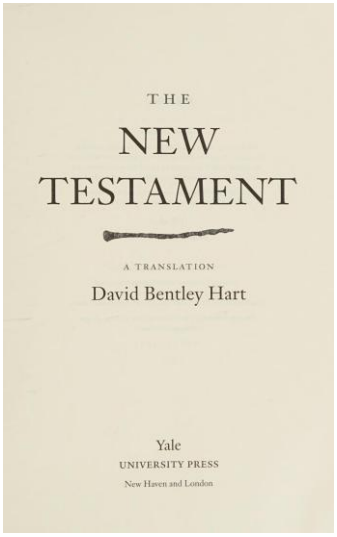

The Letter to the Hebrews

AUTHOR UNKNOWN

CHAPTER ONE

[1]God, having of old spoken to the fathers by the prophets, in many places and in many ways, [2]At the end of these days spoke to us in a Son, whom he appointed heir to all things, and through whom he made the ages: [3]Who—being a radiance of his glory and an impress of his substance, and upholding all things by the utterance of his power—took his seat at the right hand of the Majesty in the places on high once he had accomplished a purification of sins, [4]Becoming as far superior to the angels as the name he has inherited surpasses theirs in distinction. [5]For to which of the angels did he ever say, "You are my Son, this day I have begotten you"? And again, "I shall be a Father to him, and he shall be a Son to me"? [6]And again, when he brings the firstborn into the world, he says, "And let all of God's angels make obeisance to him." [7]And, as regards the angels, he says, "The one who makes his angels spirits,[a] and his ministers a flame of fire." [8]But, as regards the Son: "Your throne, O God, is unto the age of the age, and the rod of rectitude is the rod of his Kingdom. [9]You have loved justice and hated lawlessness; therefore God, your God, has anointed you, above your fellows, with the oil of gladness." [10]And: "You, Lord, at the beginnings laid the earth's foundation, and the heavens are works of your hands; [11]They will perish, but

a. Or "winds."

435

https://archive.org/details/newtestamenttran0000unse_j8f6